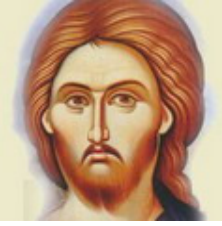

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΝΩΣΙΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Διεύθυνση Χαλκοκονδύλη 37, 10432 Αθήνα
Τηλέφωνο 2105224180
Φαξ 2105224420
Email petheol@gmail.com
Ιστοχώρος www.petheol.gr

Αθήνα, 16 Ιανουαρίου 2020
Αριθμ. Πρωτ. 3

Προς τον εξοχότατο κ. Κυριάκο Μητσοτάκη,
Πρωθυπουργό της Ελληνικής Κυβερνήσεως

Θέμα: Συμμόρφωση του Υπουργείου Παιδείας προς τις αποφάσεις του ΣτΕ, για το μάθημα των Θρησκευτικών

Εξοχότατε κ. Πρωθυπουργέ,

Λαμβάνουμε την τιμή, να σας αναφέρουμε τα κάτωθι, για ένα θέμα υψίστης σημασίας το οποίο αποτελεί πολύ σπουδαίο σημείο της εκπαίδευσής των νέων μας και εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και σας παρακαλούμε για το προσωπικό και εποπτικό σας ενδιαφέρον.

Η Υπουργός Παιδείας κ. Νίκη Κεραμέως, η οποία μάλιστα, τυγχάνει και έγκριτος νομικός, κατά παράδοξο και ακατανόητο τρόπο, αρνείται μέχρι στιγμής, το δημοκρατικά πρόπον, να διαλεχθεί δηλαδή και να συνεργασθεί με την Πανελλήνια Ένωση Θεολόγων (ΠΕΘ), τον κατ' εξοχήν Επιστημονικό και Συνδικαλιστικό φορέα των Θεολόγων καθηγητών αλλά και τους ειδικούς της Παιδαγωγικής καθηγητές του Πανεπιστημίου για το θέμα του μαθήματος των Θρησκευτικών. Ταυτόχρονα, διατηρεί σε ισχύ από τις 20 Σεπτεμβρίου 2019 που εκδόθηκαν οι αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ) και μέχρι σήμερα, τα ακυρωμένα από το ΣτΕ Προγράμματα Σπουδών και βιβλία των Θρησκευτικών, ενώ συνέστησε Επιτροπή, ουσιαστικά αναμόρφωσης των προειρημένων ακυρωθέντων από το ΣτΕ Προγραμμάτων, αποκλείοντας από αυτήν όλα τα στελέχη της Ενώσεώς μας. Η στάση αυτή της κ. Υπουργού προβληματίζει εντονότατα, διότι ρίχνει τη σκιά των μη συμβατών με τον δημοκρατικό πολιτισμό μας ενεργειών της επί των συνολικών πεπραγμένων της κυβέρνησής σας.

Ως γνωστό, η Πανελλήνια Ένωση Θεολόγων εκπροσωπεί πάνω από 2.500 μέλη, που υπηρετούν σε όλη τη χώρα και είναι το ισχυρότερο, εντιμότερο, και σοβαρότερο όργανο, το οποίο μπορεί να έχει άποψη επιστημονική επί του μαθήματος των Θρησκευτικών στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Υπό την ιδιότητά μας αυτή λαμβάνουμε την τιμή να σας αναφέρουμε τα κάτωθι:

- 1) Στην προηγούμενη κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ θήτευσαν ως Υπουργοί Παιδείας, πρώτος ο κ. Φίλης και δεύτερος ο κ. Γαβρόγλου. Μέχρι δε της αναλήψεως των καθηκόντων

τους διδασκόταν, ως μάθημα των Θρησκευτικών στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, το της ορθόδοξου χριστιανικής θρησκείας, ως επιβάλλει και το άρθρ. (3) του Συντάγματος και το προοίμιο και το άρθρ. αυτού (16 § 2). Από της αναλήψεως των καθηκόντων των ως άνω Υπουργών της Κυβερνήσεως ΣΥΡΙΖΑ, αλλοιώθηκε η διδασκαλία της ορθόδοξου χριστιανικής θρησκείας και οι προαναφερόμενοι πρώην υπουργοί εισήγαγαν μια καινούργια ύλη του μαθήματος των Θρησκευτικών, η οποία περιόρισε και αλλοίωσε την ύλη του χριστιανικού μαθήματος, ενώ πρόσθεσε σε άτακτη και συνονθυλευμένη μορφή και την ύλη πολλών άλλων θρησκειών. Εναντίον της ρυθμίσεως αυτής προσέφυγαν τόσο η Ένωση μας όσο και άλλοι φορείς και πολλοί γονείς στο ΣτΕ και ζήτησαν την ακύρωση των αποφάσεων των ως άνω Υπουργών, οι οποίες αλλοίωσαν, ολοκληρωτικά, το περιεχόμενο και τον χαρακτήρα του χριστιανικού μαθήματος, ζητώντας την επαναφορά του προηγούμενου μαθήματος, το οποίο διδασκόταν στα σχολεία μας, με τον ορθόδοξο χαρακτήρα του, από της εποχής του Ιωάννου Καποδίστρια μέχρι και σήμερα.

- 2) Ως γνωστόν εξεδόθησαν τέσσερις (4) αποφάσεις της Ολομελείας του ΣτΕ, οι οποίες αναφέρουν ότι τα εισαχθέντα από το 2016 διά του κ. Φίλη και κ. Γαβρόγλου στην ελληνική παιδεία και μέχρι τούδε διδασκόμενα Νέα Προγράμματα του μαθήματος των Θρησκευτικών δεν είναι αμιγώς ορθόδοξα, αλλά πολυθρησκευτικά και, επομένως, ακατάλληλα, στο σύνολό τους, για διδασκαλία ορθόδοξων μαθητών για τους παρακάτω λόγους:

α) Παραβιάζουν το άρθρ. (16§ 2) του Συντάγματος, το οποίο επιβάλλει στο κράτος να διδάσκει στους μαθητές ύλη, σύμφωνη με την ορθόδοξη χριστιανική διδασκαλία για την ανάπτυξη της ορθόδοξης χριστιανικής τους συνείδησης.

β) **Δια των Προγραμμάτων αυτών, επισημαίνει το ΣτΕ, διενεργείται προσηλυτισμός.** Υπόψη ότι, σύμφωνα με τον νόμο, το έγκλημα του προσηλυτισμού τιμωρείται ως τετελεσμένο εν αποείρα, διότι ο αποπειρώμενος να μεταβάλει τις θρησκευτικές πεποιθήσεις τρίτου τιμωρείται, ως υπαίτιος τετελεσμένου εγκλήματος και όχι μόνον όποιος τις μετέβαλε. Κατά δε τον ίδιο νόμο, εάν το έγκλημα αυτό διαπράττεται εντός σχολείων, αποτελεί ιδιαίτερος επιβαρυντική περίπτωση.

γ) Διά των Προγραμμάτων αυτών, επίσης, παραβιάζεται το άρθρ. (4) του Συντάγματος περί του δικαιώματος της ισότητας, καθόσον η πολυθρησκευτική ύλη του μαθήματος διδάσκεται μόνον στα ορθόδοξα σχολεία της Ελλάδας και όχι στα Μουσουλμανικά, τα Εβραϊκά και τα Καθολικά, τα οποία διδάσκουν αμιγώς την οικεία τους πίστη και διδασκαλία. Οι εν λόγω αποφάσεις της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας είναι οι 660/2018, η 926/2018, η 1749/2019 και η 1750/2019. Ενόψει τούτων και ενόψει του δεδομένου ότι **το Υπουργείο Παιδείας δεν έχει ακόμη συμμορφωθεί προς τις αποφάσεις αυτές του ΣτΕ, τεκμαίρεται ότι παρανομεί αυταποδείκτως, πράγμα το οποίο επισημαίνουμε ευθύς αμέσως.**

- 3) Κατ' αρχήν παραθέτουμε απόσπασμα επί λέξει αποφάσεως του ΣτΕ 7/2010, που αναφέρει ότι: «**Η Διοίκηση μετά την έκδοση της ανωτέρω δικαστικής αποφάσεως έχει υποχρέωση, συμμορφουμένη με το περιεχόμενο αυτής, όχι μόνο να θεωρήσει ως ανύπαρκτες τις ακυρωθείσες με την απόφαση αυτή διοικητικές πράξεις αλλά και με θετικές ενέργειές της να χωρήσει στην αναμόρφωση της**

δημιουργηθείσας, βάσει των εν λόγω πράξεων, καταστάσεως, ώστε να επανέλθουν τα πράγματα στην θέση που θα βρίσκονταν, αν οι πράξεις αυτές δεν είχαν εκδοθεί». (ΝΟΜΙΚΟ ΒΗΜΑ 2010, σελ. 513). Τα ίδια ακριβώς, κατά λέξη, δέχεται και η απόφαση του ΣτΕ 276/2016 (ΝΟΜΙΚΟ ΒΗΜΑ 64, σελ. 676). Τα ίδια, επίσης, δέχεται και η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας 347/1997 (ΔΕΛΤΙΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ 1997). Υπόψη ότι η ίδια απόφαση δέχεται περαιτέρω, ότι, εάν η Διοίκηση δεν συμμορφωθεί προς την υποχρέωσή της αυτή, οφείλει χρηματική αποζημίωση στον πολίτη, σύμφωνα με το άρθρ. (105) του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικος. Τα ίδια δέχεται και η απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών 672/2006 (ΝΟΜΙΚΟ ΒΗΜΑ 55,496). Τα ίδια δέχονται και πολλές άλλες αποφάσεις.

- 4) Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καταδικάζει σειρά Ευρωπαϊκών Κρατών, διότι η υπεύθυνη κρατική υπηρεσία δεν εκτέλεσε δικαστική απόφαση (αποφάσεις Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων α) απόφαση της 13-3-2018, προσφυγή 67957/12 C.M. κατά Βελγίου, β) απόφαση του ίδιου δικαστηρίου της 10-4-2018, προσφυγή 21863/05 Vladimirova κατά Ρωσίας, γ) απόφαση του ίδιου δικαστηρίου της 26-7-2018, προσφυγή 10978/06 Bartaia κατά Γεωργίας, δ) απόφαση του ίδιου δικαστηρίου της 13-12-2018 προσφυγή 67944/13 Kazadi Koutra Valle Fiorita S.r. l. κατά Ιταλίας, ε) απόφαση του ίδιου δικαστηρίου της 22-5-2018 προσφυγή 63551/13 M.R. και D.R. κατά Ουκρανίας, στ) απόφαση του ίδιου δικαστηρίου της 4-12-2018, προσφυγή 57077/16 R.I. κατά Ρουμανίας, ζ) απόφαση του ίδιου δικαστηρίου της 19-7-2018, προσφυγή 25612/12 Vyshnyakov κατά Ουκρανίας. Όλες οι αποφάσεις αυτές περιλαμβάνονται στο περιοδικό ΝΟΜΙΚΟ ΒΗΜΑ, Ιούλιος –Αύγουστος 2019 σελ. 1346 κ.εξ.).
- 5) Το ίδιο δέχεται και η έγκυρη θεωρία, από την οποία ακρούμαστε να επισημάνουμε τις εξής μελέτες: α) Του Διοικητικού Δικαστού και Δρος Νομικής, Ηλία Κουβαρά, «Το πρόβλημα της καταχρηστικής έκδοσης από τη Διοίκηση πράξης ομοίας με την προσβαλλομένη ή ακυρωθείσα» (περιοδικό *ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ* 2015, σελ. 958 κ.εξ.), β) της Ιωάννας Κουφάκη υπό τον τίτλον «Η συμμόρφωσις της Διοίκησης στις δικαστικές αποφάσεις μέσα από την λειτουργία του Τριμελούς Συμβουλίου του άρθρ. 2 του Ν. 3068/2002 (περιοδικό, *ΝΟΜΙΚΟ ΒΗΜΑ*, 57, σελ. 170 κ.εξ.
- 6) Υπόψη ότι, σύμφωνα με το άρθρ. (95 §5) του Συντάγματος καθώς και το άρθρ. (50 § 4) της Δικονομίας του ΣτΕ (Π.Δ. 18/89), οι δημόσιες αρχές υποχρεούνται να συμμορφώνονται προς τις αποφάσεις των δικαστηρίων. Μάλιστα, η αντίστοιχη διάταξη της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων είναι το άρθρ. (6), το οποίο προβλέπει τα ίδια, ως προς την παράβαση της διατάξεως αυτής καταδικάζοντας τα αντίστοιχα κράτη, τα οποία αναφέρουμε αμέσως ανωτέρω, δηλαδή για μη συμμόρφωση προς αντίστοιχες δικαστικές αποφάσεις. Η διάταξη αυτή προβλέπει ειδικό ατομικό δικαίωμα του πολίτου, δηλαδή το δικαίωμά του να απολαμβάνει εντός του κράτους του **δικαίαν δίκη**.
- 7) Κατόπιν των ανωτέρω, θεωρούμε ότι η αξιότιμη κ. Υπουργός, είναι ανάγκη να κινηθεί άμεσα, στο σημείο που ευρίσκοντο οι υπηρεσίες της προ της εκδόσεως των υπό της Ολομελείας του ΣτΕ ακυρωθεισών αποφάσεων των προκατόχων της

Υπουργών, δηλαδή, να θέσει σε ισχύ τα ισχύοντα έως το 2016 Προγράμματα και Βιβλία για τη διδασκαλία του μαθήματος των Θρησκευτικών.

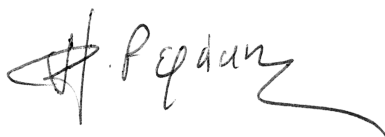
- 8) Επειδή όλα τα προαναφερόμενα στοιχεία είναι απολύτως καταλυτικά και δεν επιτρέπουν ουδεμία απολύτως παρέκκλιση, η κ. Υπουργός καλείται να δώσει εντολή στις αρμόδιες υπηρεσίες της, **να θεωρήσουν από τούδε τις ακυρωθείσες πράξεις των προκατόχων υπουργών της ως ανύπαρκτες, έτσι ώστε η ύλη του μαθήματος των Θρησκευτικών να επανέλθει στο σημείο που βρισκόταν πριν από την ισχύ των νέων υπουργικών αποφάσεων (φίλη – Γαβρόγλου).**
- 9) Επειδή δεν αμφισβητούμε ουδέ επ' ελάχιστον την προσήλωση της κ. Υπουργού Παιδείας στην νομιμότητα, παρακαλούμε, όπως δώσει σχετικές εντολές αμέσως και χωρίς καμία υπαίτια καθυστέρηση. Επ' ευκαιρία επισημαίνουμε ότι, εάν στις επιτροπές που συγκρότησε για σύνταξη νέας ύλης του μαθήματος των Θρησκευτικών μετέχει κάποιος, ο οποίος έχει υποστηρίξει τις καταργηθείσες αποφάσεις ή έχει συμβάλλει, με οποιονδήποτε τρόπο, στη δημιουργία τους (συγγραφή ή αξιολόγηση Προγραμμάτων και Βιβλίων), συντρέχει στο πρόσωπό του λόγος εξαιρέσεως, τον οποίο ο ίδιος οφείλει να προτείνει. Εάν δε δεν το πράξει **αμέσως**, προβαίνει σε αξιόποινη πράξη (αποσιώπηση λόγου εξαιρέσεως), η οποία διώκεται ποινικώς βάσει του άρθρ. (254) του Ποινικού Κώδικα. Επομένως, ανακύπτει εν προκειμένω θέμα άμεσης επέμβασης του εισαγγελέως, πράγμα στο οποίο οι υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας υποχρεούνται ανυπερθέτως να προβούν, ως έχουν υποχρέωση, σύμφωνα με το άρθρ. (38 § 2) του νέου Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.
- 10) Επειδή το παρόν κείμενο αποτελεί αναφορά, σύμφωνα με το άρθρ. (10) του Συντάγματος, πρέπει να έχουμε την απάντηση του Υπουργείου Παιδείας (περί αμέσου συμμορφώσεώς σας προς τις προαναφερθείσες αποφάσεις του ΣτΕ) το συντομότερο.
- 11) Επειδή η κατάσταση έχει, όπως περιγράφεται παραπάνω και, επειδή έχουμε παρατηρήσει ότι κατά τακτά χρονικά διαστήματα προβαίνετε σε ελέγχους των Υπουργών (πράγμα το οποίο σας τιμά όλως ιδιαιτέρως, διότι αποτελεί σπουδαία πρωτοβουλία, την οποία καμία εκ των προηγούμενων κυβερνήσεων δεν τήρησε) και επειδή πληροφορούμεθα ότι θα προβείτε και σε αξιολόγηση του έργου της κ. Υπουργού Παιδείας, κρίναμε σκόπιμο να σας αναφέρουμε τα ως παραπάνω, προς πλήρη και καταλυτική ενημέρωσή σας, ούτως ώστε να προβείτε σε άμεση ενέργεια προς την πλήρη συμμόρφωση του Υπουργείου Παιδείας προς τις αποφάσεις του ΣτΕ. Και τούτο, διότι έχει ήδη παρέλθει πολύς χρόνος, με αποτέλεσμα να διδάσκεται στην Ελληνική εκπαίδευση ακόμα το μάθημα το πολυθρησκευτικό, να συγκροτούνται επιτροπές προς κατάρτιση νέας ύλης, ενώ κατά τα κρατούντα (ίδτε ως άνω ad hoc αποφάσεις), όφειλε το Υπουργείο Παιδείας να προβεί σε άμεση συμμόρφωσή του, άνευ ουδεμίας καθυστέρησης και άνευ συμμετοχής σε σχετικές επιτροπές προσώπων που συμμετείχαν σε προηγούμενες επιτροπές, οι οποίες είχαν προτείνει ύλη μαθήματος θρησκευτικών ολοκληρωτικής και καταλυτικής καταδικασθείσα υπό του ΣτΕ, οι αποφάσεις του οποίου είναι **άμεσα εκτελεστές**.
- 12) Έχοντας απόλυτη εμπιστοσύνη στην ευθυκρισία σας, αξιότιμε κ. Πρωθυπουργέ, και στις άμεσες ενέργειές σας, παρακαλούμε, όπως δείτε το παρόν θέμα μετά της δέουσας προσοχής, ως εξόχως σοβαρό, διότι αφορά υψηλή και σπουδαία υπόθεση

διαπαιδαγωγήσεως της νεολαίας μας. Επ' ευκαιρία, κρίνουμε σκόπιμο να επισημάνουμε (και έχουμε πλήρη στοιχεία να σας υποβάλλουμε προς απόδειξη τούτου, διατυπωθέντα από πολύ σοβαρούς επιστήμονες εντός και εκτός της Ελλάδος) ότι το σύνολο των εγκληματολόγων διδάσκει και αιτιολογεί, ότι το μάθημα των θρησκευτικών της χριστιανικής θρησκείας **αποτελεί βασικό παράγοντα αποτρεπτικό του εγκλήματος.**

- 13)** Επειδή, από κάποιες πλευρές, η ύλη του μαθήματος των Θρησκευτικών έχει ιδεολογικοποιηθεί απαράδεκτα, με επίκληση, σαθρών επιχειρημάτων, επισημαίνουμε το γεγονός ότι, η ύλη του μαθήματος των Θρησκευτικών πρέπει να είναι αμιγώς χριστιανική, όπως έχει επιλύσει το θέμα το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δια της από 29-6-2007 ad hoc αποφάσεώς του (υπόθεση Folgero κ.ά. κατά Νορβηγίας, προσφυγή 15472/02, το οποίο καταδικάζει την Νορβηγία, διότι κατήργησε το αμιγώς χριστιανικό μάθημα των Θρησκευτικών και εισήγαγε ύλη μαθήματος και άλλων θρησκειών ειδικότερα δε για παράβαση του άρθρ. (2) του **Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το οποίο επιβάλλει εις τα Ευρωπαϊκά Κράτη, να διδάσκουν ύλη μαθήματος Θρησκευτικών, σύμφωνη προς τις θρησκευτικές και φιλοσοφικές πεποιθήσεις των γονέων**, επιδικάζει δε εις τους προσφεύγοντες γονείς αποζημίωση 70.000€.

Με τιμή
Για το ΔΣ της ΠΕΘ

Ο Πρόεδρος

Ηρακλής Ρεράκης
Καθηγητής Θεολογίας ΑΠΘ

Ο Γενικός Γραμματέας

Παναγιώτης Τσαγκάρης
Υπ. Δρ. Θεολογίας